

Міністерство освіти і науки України
Полтавський фаховий коледж нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Любов ШУМСЬКА
« 10 » 16.03.2021 року

ПРОГРАМА
вступних випробувань
з географії
для вступу до Полтавського фахового коледжу нафти і газу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
на основі повної загальної середньої освіти

Програма складена викладачами: Храмовою Л.М.,
Рудік О.І.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 16.03 2021 року
Голова комісії Неля ГОЛІНЬКО

Загальні положення

Загальноосвітня цінність географії полягає у формуванні світоглядного розуміння природи Землі, її географічної оболонки як природного та природно-техногенного середовища, у якому живе людина. Географія є не тільки джерелом нових відомостей про Землю, а й основою для формування гуманістичного світогляду, виховання дбайливих господарів, любові до рідного краю, набуття умінь і навичок адаптації до навколишнього середовища.

Програма вступних випробувань з дисципліни «Географія» для вступників до Полтавського фахового коледжу нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» складена на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженої наказом МОН України №696 від 26.06.2018 року.

Мета вступного екзамену з географії – оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів до навчання у закладі вищої освіти.

Завдання вступного випробування з географії:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті вміння для аналізу природних і суспільних явищ, процесів, подій;
- встановити ступінь сформованості географічних компетентностей, географічної культури.

Програма складається із: вступної частини, 8 розділів, структури тесту і формату завдань з географії, зразку тестового білету для вступного іспиту з географії, критеріїв оцінювання вступного іспиту (тести) з географії, літератури.

Структура тесту і формат завдань з географії

Усі варіанти мають однаковий рівень складності, завдання згруповані за чотирма рівнями і складені у межах програми вступного випробування.

Вступний іспит з географії здійснюється в письмовій формі. Кожен абітурієнт отримує індивідуальний екзаменаційний комплект із завданнями.

Перший розділ тесту містить завдання початкового рівня складності, другий – середнього, третій – завдання на відповідність, а четвертий – розгорнуту відповідь. На виконання тесту відведено 90 хвилин.

До екзаменаційного білету вміщено такі форми завдань:

I і II рівень – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

III рівень – завдання на встановлення відповідності, в яких необхідно співвіднести поданий матеріал і в таблиці поряд з буквою записати відповідну цифру.

IV рівень – завдання потребує розгорнутої відповіді.

Критерії оцінювання знань при проведенні вступних випробувань з географії

Тестовий бал обчислюється як арифметична сума всіх набраних балів за кожне виконане завдання. Максимальна кількість тестових балів, які можна отримати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 12.

Правильне розв'язання кожного завдання I рівня оцінюється по 0,5 бала. Якщо у бланку відповідей вказана правильна відповідь, то за це завдання зараховується 0,5 бала, якщо ж вказана відповідь є неправильною, або не наведена взагалі, то виконання завдання оцінюється у 0 балів.

Правильне розв'язання кожного завдання II рівня оцінюється по 1 балу. Якщо у бланку відповідей вказана правильна відповідь, то за це завдання зараховується 1 бал, якщо ж вказана відповідь є неправильною, або не наведена взагалі, то виконання завдання оцінюється у 0 балів.

Виконуючи завдання III рівня, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари). За кожне завдання на встановлення правильної відповідності можна отримати від 0,5 до 1 балу.

Завдання IV рівня передбачає розгорнуту відповідь. Максимальна кількість балів при виконанні цього завдання – 3 бали.

Максимальна кількість балів – 12.

Переведення тестового балу в 100 – 200-бальну шкалу відбувається за таблицею:

0,5 – 100	6,5 – 145
1 – 100	7 – 150
1,5 – 100	7,5 – 155
2 – 100	8 – 160
2,5 – 105	8,5 – 165
3 – 110	9 – 170
3,5 – 115	9,5 – 175
4 – 120	10 – 180
4,5 – 125	10,5 – 185
5 – 130	11 – 190
5,5 – 135	11,5 – 195
6 – 140	12 – 200

Програма для проведення вступного випробування з географії

1. Загальна географія

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Географія як система наук. Об'єкт дослідження географічної науки. Поняття «геосистема». Рівні геосистем. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Пізнавальна та конструктивна роль географії. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Вітчизняні вчені-географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети. Геоїд. Показники руху Землі навколо своєї осі. Добова ритміка в географічній оболонці. Основні види часу. Визначення місцевого та поясного часу, перехід від місцевого часу до поясного. Пояси освітленості на Землі. Сила Коріоліса. Змінюваність висоти Сонця над горизонтом та тривалості світлового дня. Орбітальний рух Землі: основні характеристики, географічні наслідки. Причини зміни пір року.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літопис-лення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням Основні форми земної поверхні: гори рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера та ґрунти. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і

океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери. Грунт - «дзеркало» ландшафту. Грунтотвірні чинники. Типи ґрунтів. Карта ґрунтів. Вплив господарської діяльності людини на ґрунтовий покрив, рослинність і тваринний світ суходолу та океану.

Природні комплекси. Природні комплекси як наслідок взаємозв'язків між компонентами природи. Географічна оболонка - найбільший природний комплекс Землі, її межі та властивості. Загальні закономірності географічної оболонки. Сучасний етап розвитку географічної оболонки. Антропосфера. Природні зони Землі, їх особливості. Карта природних зон. Чинники порушення широтної зональності на планеті. Азональні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

2. ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

2.1 Океани

Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан. План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод.

2.2 Материка

Африка. План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості.

Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу.

Найбільші національні парки. Населення.

Австралія. Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.

Південна Америка. Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його расовий склад та розміщення.

Антарктида. Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.

Північна Америка. Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти,

рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясисть Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.

Євразія. Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясисть у горах материка. Зміна природи людиною.

3. ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

3.1 Україна на карті світу

Географічне положення, формування території України. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

3.2 Природні умови і ресурси України

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Клімат і кліматичні ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки двох небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.

Води суходолу і водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти та ґрунтові ресурси. Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення в Україні. Дослідження В. Докучаєва. Карта ґрунтів. Ґрунтові ресурси України. Зміни ґрунтів у результаті господарської діяльності людини. Заходи з раціонального використання й охорони ґрунтових ресурсів.

Рослинний і тваринний світ України. Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення; тваринного світу в Україні. Червона та Зелена книги України. Рослинні та тваринні ресурси, їх охорона і відтворення.

Ландшафти України. Ландшафт як просторово-цілісна система. Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Карта «Ландшафти України». Антропогенні ландшафти. Рівнинні ландшафти, їх різноманітність. Природні зони України: мішаних лісів і широколистих лісів, лісостепова, степова. Використання та охорона, рівнинних ландшафтів. Гірські ландшафти Українських Карпат і Кримських гір, особливості їх зміни з висотою, використання та охорона. Природні умови і ресурси Чорного й Азовського морів, проблеми їх раціонального використання.

3.3 Природокористування

Використання природно-ресурсного потенціалу України. Основні види забруднень довкілля в Україні. Вплив екологічної ситуації на життєдіяльність населення. Природно-заповідний фонд України. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища. Основні заходи щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля. Природокористування в умовах сталого розвитку.

4 . Населення України та світу

Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України. Кількість та динаміка населення в світі та Україні. Природні, соціальні, економічні та екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі, в Україні. Демографічний перехід, його фази. Статеві-вікова, шлюбно-сімейна структура населення світу й України. Тривалість життя населення. Демографічне старіння населення. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статеві-віковими пірамідами. Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі. Просторові тенденції міграційних процесів. Якість життя як чинник природного і механічного руху населення. Демографічні прогнози.

Розселення. Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення в світі й Україні. Міські і сільські населені пункти-критерії їх розмежування в Україні та країнах світу. Класифікація міст за кількістю населення та функціями. Міське і сільське населення. Урбанізація, причини, що її зумовлюють. Відмінності в рівнях і темпах урбанізації в Україні і світі. Субурбанізація. Хибна урбанізація. Джентрифікація. Система розселення. Міські агломерації. Мегалопілі, мегалополіс. Світові міста. Особливості сільських населених пунктів. Система розселення.

Етнічний склад населення. Релігійний склад населення. Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї. Однонаціональні та багатонаціональні країни Національний склад населенню України особливості та регіональні відмінності. Національні меншини та етнічні групи, основні райони їх розселення. Релігія як явище культури. Світові релігії. Найпоширеніші релігійні конфесії в Україні.

Зайнятість населення в світі й Україні. Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів. Економічно активне населення. Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення.

5. Україна і світове господарство

5.1. Національна економіка і світове господарство.

Національна економіка. Національна економіка. Поняття «економічний розвиток» та його показники: валовий внутрішній продукт (ВВП), структура ВВП, індекс людського розвитку. Секторальна модель економіки країни. Форми суспільної організації виробництва. Чинники розміщення виробництва. Форми просторової організації національної економіки.

Світове господарство. Світове господарство (світова економіка), світовий ринок. Поняття «спеціалізація території», «міжнародний поділ праці». Типи економічних систем. Типізація країн світу за рівнем економічного розвитку, місце України в ній. Багаторівневість світового господарства, його просторова структура за концепцією «Центр - периферія». Сучасні тенденції розвитку світового господарства. Глобалізація та регіональна економічна інтеграція. Транснаціональні, корпорації (ТНК) та їх вплив на функціонування міжнародної економіки. Глобальна економіка. Міжнародні економічні організації.

5.2. Первинний сектор господарства

Сільське господарство. Лісове господарство. Сільське та лісове господарство, їх значення в сучасному світі. Складники сільського господарства Природні (земельних та - агрокліматичних ресурсів) та соціально- економічні чинники розвитку й розміщенні

аграрного виробництва. Землезабезпеченість. Сільське господарство світу. Географія основних зернових і технічних культур та виробництва продукції тваринництва. Зональність світового сільського господарства. Найбільші країни виробники та експортери сільськогосподарської продукції. Сільське господарство України. Структура сільськогосподарських угідь в Україні. Розміщення в Україні виробництва зернових і технічних культур, картоплярства, овочівництва, баштанництва, виноградарства. Розвиток кормової бази тваринництва. Структура та розміщення тваринництва. Зональна спеціалізація сільського господарства України. Гірські та приміські сільськогосподарські райони. Лісові пояси світу. Лісозабезпеченість. Лісове господарство в Україні.

Добувна промисловість. Показники ресурсозабезпеченості країн мінеральними ресурсами. Видобування вугілля, нафти і природного газу. Основні закономірності розміщення родовищ вугілля, нафти, природного газу. Найбільші в світі басейни й країни за видобутком кам'яного вугілля, нафти й природного газу. Основні й перспективні райони видобування; кам'яного вугілля, нафти, природного газу в Україні. Розвиток і розміщення виробництв з видобування залізних і марганцевих руд в Україні. Розробка родовищ руд кольорових металів в Україні. Видобування інших видів природної сировини в Україні та країнах світу. Експорт мінеральної сировини з України.

5.3. Вторинний сектор господарства

Виробництво та постачання електроенергії. Значення електроенергетики. Типи електростанцій,. Паливно-енергетичний баланс. Електроенергетика світу. Найбільші країни- виробники та країни-споживачі електроенергії в світі. Відмінності в структурі виробництва електроенергії на електростанціях різних типів у країнах світу. Електроенергетика України.. Найбільші-ТЕС, АЕС, ГЕС, ЛЕП. Використання відновлюваних джерел енергії. Експорт електроенергії з України.

Металургійне виробництво. Значення металургійного виробництва в господарстві. Сучасні технології виробництва чавуну, сталі. Комбінування в чорній металургії. Сучасні чинники розміщення підприємств чорної металургії. Кольорова металургія. Особливості технології виробництва та чинники розміщення підприємств з виплавки міді, алюмінію титану. Металургійне виробництво світу. Найбільші країни-виробники та країни-споживачі чорних металів. Сучасні тенденції, розміщення виробництв чавуну, сталі, прокату. Найбільші країни-виробники та країни-споживачі кольорових металів у світі. Виробництво чавуну, сталі, прокату в Україні. Місце України на світовому ринку чорних металів. Основні центри виробництва кольорових металів в Україні.

Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів. Значення та особливості технологій хімічного виробництва. Чинники розміщення основних виробництв хімічних речовин і хімічної продукції, фармацевтичної продукції, гумових і пластмасових виробів. Хімічне виробництво в Україні. Основні центри виробництва хімічної продукції та чинники їх формування. Найбільші країни-виробники мінеральних добрив, полімерів, ліків. Виробництво деревини й паперу значення, особливості технологій та чинники розміщення підприємств. Виробництво деревини й паперу в Україні. Найбільші в світі країни-виробники деревини та паперу. Виробництво будівельних матеріалів в Україні.

Виробництво машин та устаткування. Роль машинобудування в сучасному світі. Машинобудування в Україні. Найбільші центри виробництва транспортних засобів, промислового обладнання, сільськогосподарської техніки, побутової електротехнічної та електронної продукції.

Виробництво тканин, одягу, взуття, харчових продуктів. Особливості виробничого процесу та чинники розміщення підприємств, що виробляють тканини різних видів, одяг, шкіряно-взуттєву продукцію. Чинники та центри розміщення текстильного, швейного, шкіряного, взуттєвого виробництва в Україні. Народні промисли в Україні. Харчова промисловість в Україні.

5.4. Третинний сектор господарства

Транспорт. Транспорт світу. Країни, що вирізняються високим рівнем розвитку мережі залізниць й автомобільних шляхів. Найбільші морські порти, їхній вплив на розміщення промисловості. Транспорт України. Залізничний транспорт - основний вид транспорту України. Найважливіші автомагістралі України. Водні шляхи, найбільші морські та річкові порти України. Повітряний транспорт. Транспортні, вузли. Міжнародні транспортні, коридори на території України.

Туризм. Туризм як складник національної економіки, його види. Країни світу з найбільшою кількістю об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО.

Торгівля. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування. Торгівля як вид послуг, її форми, показники. Світовий ринок товарів і послуг. Основні напрями зовнішньоторговельних зв'язків. Світова організація торгівлі. Регіональні зони вільної торгівлі (NAFTA, ASEAN).

Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я. Роль науки й освіти в суспільстві. Форми просторової організації наукових досліджень та освіти: технополіси, технопарки. Найвідоміші наукові центри у світі та Україні. Аутсорсинг. Країни-лідери на світовому ринку - комп'ютерного програмування; Аутсорсинг інформаційних технологій в Україні. Найвідоміші центри медичного обслуговування, лікувально-оздоровчого туризму в Україні та світі.

6. Регіони та країни

Регіони світу. Європа. Азія. Америка. Океанія. Африка. Економіко-географічна характеристика- країн за типовим планом. Природні умови і ресурси регіону. Населення регіону: демографічні процеси, природний та механічний рух, демографічна політика, структура населення, урбанізація, субурбанізація, рурбанізація, джентрифікація; Світові міста в регіони, міські агломерації, мегаполіси. Особливості економіки країн регіону.

Німеччина. Франція. Велика Британія. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Японія. Китай. Індія. Австралія. Сполучені Штати Америки. Канада. . Бразилія. Єгипет. Південна Африка (ПАР).

Країни світу: економіко-географічна характеристика.

7. Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток

Поняття про глобальні проблеми людства, причини їх виникнення. Проблема війни і миру. Проблема тероризму. Екологічна проблема. Сировинна й енергетична проблеми. Демографічна й продовольча проблеми. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються. Взаємозв'язок глобальних проблем. Роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв'язуванні. Сталий розвиток — стратегія людства на XXI століття.

Зразок
тестового білета для вступного іспиту з географії

I рівень

1 На політичній карті світу Україна

- А федеративна держава, яка має у своєму складі самоврядні території
- Б унітарна держава, частина території якої є тимчасово окупованою
- В союзна держава, до складу якої входять автономні землі, краї
- Г держава-конфедерація, членів якої можна вважати суверенними

2 Єдиний материк, на якому немає діючих вулканів, –

- А Африка
- Б Австралія
- В Антарктида
- Г Північна Америка

3 Яка галузь господарства належить до сфери послуг?

- А кондитерська промисловість
- Б житлове будівництво
- В авіаційний транспорт
- Г туризм

4 Де в Україні видобувають найбільший обсяг природного газу?

- А у Дніпровсько-Донецькій нафтогазоносній області
- Б у Карпатській нафтогазоносній області
- В у Причорноморсько-Кримській нафтогазоносній області
- Г на шельфі Чорного й Азовського морів

5 У якому висловлюванні йдеться про клімат, а не про погоду?

- А циклон спричинить похолодання і дощі на початку травня
- Б у травні кілька діб поспіль вночі будуть заморозки
- В просування холодного фронту супроводжуватимуть травневі грози
- Г середньомісячна температура повітря в травні вища, ніж у квітні

6 Планета Земля

- А має форму геоїда із середнім радіусом приблизно 6,37 тис. км
- Б здійснює повний оберт навколо Сонця приблизно за 24 години
- В рухається навколо своєї осі зі швидкістю 90° за годину
- Г має віддалений на 100 тис. км природний супутник – Сонце

II рівень

7 У другій половині ХХ ст. найбільші райони нафтопереробки й нафтохімічної промисловості в Західній Європі сформувалися в гирлах великих річок – Рейну, Темзи, Сени, Рони, Ельби. Що стало основним чинником такого вибору місця розташування підприємств цих галузей?

- А відкриття родовищ нафти на шельфі прилеглих морів і прокладання від них підводних нафтопроводів до узбережжя
- Б судноплавність зазначених річок, якими нафта транспортувалася від місць її видобутку на суходолі
- В наявність великих портів, спроможних приймати привізну нафту з інших регіонів світу
- Г достатня кількість водних ресурсів, необхідних у технологічних процесах галузей

8 Доберіть назву до картосхеми України.

- А «Басейни річок»
- Б «Долини річок»
- В «Типи живлення річок»
- Г «Густота річкової мережі»

9 У китайському місті Чанчунь розташовані FAW (Перший автомобільний завод), спільне із «Фольксваген» підприємство, новий завод-гігант, побудований з «Дженерал моторз», і вже виробляється кожний десятий автомобіль в країні. Тепер це місто називають «китайський...

А Х'юстон».

Б Детройт».

В Сан-Франциско».

Г Нью-Йорк

III рівень

10 Установіть відповідність між островом та державою, якій належить цей острів.

1 Сицилія

2 Суматра

3 Тасманія

4 Хоккайдо

А Індонезія

Б Австралія

В Італія

Г Японія

	1	2	3	4
А				
Б				
В				
Г				

11 Установіть відповідність між водоймою та її функцією в господарстві України.

1 річка Західний Буг

2 Куяльницький лиман

3 канал Дніпро - Кривий Ріг

4 Дніпровське водосховище

А облаштування лінії державного кордону

Б формування грязелікувального курорту

В затоплення порогів для наскрізного річкового судноплавства

Г постачання води великим промисловим підприємствам

Д розвиток найбільшого в країні району штучного зрошення

	1	2	3	4
А				
Б				
В				
Г				
Д				

IV рівень

Якби у вас була можливість обрати ідеальне місце свого мешкання у будь-якому куточку нашої планети, де б це було? Визначте за картою орієнтовні координати місця, відстань від теперішнього місця мешкання. Зазначте, які особливості геологічного середовища, гідросфери, біосфери, атмосферних процесів у його межах роблять це місце привабливим для вас.

Література:

Основна:

1. Безуглий В. В. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Віталій Безуглий, Галина Лисичарова. – Київ : Генеза, 2019. – 176 с. : іл..
2. Бойко В.М. Географія: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ В.М. Бойко, Ю.С. Брайчевський, Б.П. Яценко – К.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. – 256 с.
3. Гільберг Т. Г. Географія (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / Т. Г. Гільберг, І. Г. Савчук, В. В. Сovenко – К. : УОВЦ «Оріон», 2018. – 240 с. : іл.
4. Гільберг Т. Г. Географія (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Т. Г. Гільберг, І. Г. Савчук, В. В. Сovenко – К. : УОВЦ «Оріон», 2019. – 192 с. : іл.
5. Кoberнік С.Г. Географія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ С.Г Кoberнік, О.Я. Скуратович, Р.Р. Коваленко – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2017. – 288 с.
6. Кoberнік С.Г. Географія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ С.Г Кoberнік, О.Я. Скуратович, Р.Р. Коваленко – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2017. – 288 с.
7. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ В.Ю. Пестушко, Г.Ш.Уварова – К.: Генеза, 2017. – 272 с.
8. Пестушко В.Ю. Географія: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ В.Ю. Пестушко, Г.Ш. Уварова – К.: Генеза, 2018. – 192 с.
9. Пестушко В.Ю. Географія: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ В.Ю. Пестушко, Г.Ш. Уварові, А.І. Довгань – К.: Генеза, 2016. – 272 с.

Допоміжна:

1. Довгань Г. Д. «Соціально-економічна географія світу». 10 клас. / Г. Д. Довгань – Х. «Основа». 2017. 118 с.
2. Войтко С. В. «Економіка зарубіжних країн». / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. М. Згуровський, С. В. Нараєвський – К. «Політехніка». 2017. 400 с.